

Gőz és hideg és hulladék

Tél végi borús hangulatok a konzervgyárban

A gyorsan fejlődő szegedi gyárak ranglistáján is az elsők között tartják nyilván a konzervgyárat. A termelés állandó emelkedésére jellemző, hogy tavaly a belkereskedelemnek 18,4, a külkereskedelemnek exportra pedig közel 30 százalékkal adott több árut az üzem. Ezért meglepő, hogy a szegedi gyár a műszaki fejlesztésében, a munkakörülmények javításában elmaradt az ország más konzervgyaraitól. Ezt a véleményt megerősítette néhány hete az üzemben tett látogatás után Csutorka Lajos, az Elmeleztügyi Dolgozók Szakszervezetének főtitkára is.

✕ Mindenki »foglat«

Nagy élmény közelebről bepillantani a konzervgyár életébe, különösen nyáron, a szezon idején. Megszokott dolog, hogy a szezonjellegű üzemekről télen kevesebbet beszélnek, az újságok is ritkábban írnak róluk. Most a műszaki fejlesztés és a munkakörülmények iránti kíváncsiság készített bennünket gyárlátogatásra.

A nyári nagy munka dandárjában mindenki a »fedélzet« van, s nehéz szóval érne az igazgatót, a főmérnököt, vagy a párttitkárt. No, gondolom, most a télutón biztosan szót érthetünk velük, hiszen kisebb a forgalom. Tévedtem. Mindenki foglat, tanácskozik. A vezérkarnál is csúcsforgalom van, mint az üzemszervezésben, amelyre más téli napokon alig volt példa.

A főzélekonyhán, ahol három műszakban szovjet exportra zakuszkát gyártanak, nyolc óránként 11 ezer üveget töltenek meg, ezzel az izletes előtétellel. Kínálják is a vendéget, kóstolják meg. Köszönjük, mi inkább a munkakörülményeket izlelgetjük. Van is mit. Szinte tapogatóva haladunk tovább a sűrű gőzben.

✕ A londoni kód konzervgyári változata

— Ez a londoni kód konzervgyári változata — magyarázzák a befentesek. A látóhatár 1—2 méter. A villanygökök mint gépkocsik jelzőlámpák, sárgás fénnel hunyorognak. A természetes fény alig töri át magát a vízepekkel borított ablaküvegen. Miért van ilyen gőz ebben az üzemszervezésben? — Ahol vízzel, s hozzá meleg vízzel dolgoznak az emberek, ott elkerülhetetlen a gőzképződés téli napokon — magyarázza a gyártásvezető.

Itt azonban a laikus is láthatja, más dolgok is köz-

rejátszanak. A többi között nem zárnak jól az ablakok, nincs megfelelő gőzelvezetés, az ajtók meg tárva-nyitva. Nagy a forgalom, hozzák be a nyersanyagot, az üres üveget, viszik ki a hulladékot és nem csukják be maguk után az ajtókat az emberek. Ezért aztán nem valami ideális munkahely a főzélekonyha.

A napi fűtőszó munkán könnyítene azzal, hogy széksort szerelnék fel a munkaszalag mellé. Nem kell nyolc órán át a vizes kövön, vagy farácson állni a munkásoknak. Ha késik is a széksor, jökor jön az ezután, hiszen április derekáig lesz itt munka a zakuszkával. Az éves terv szerint 500 vagonnal kell gyártani. Most a 117. vagonnál tartanak.

✕ Kell itt a víz

A csikóstokány konyhájában is vágni lehet a gőzt. A munkások azonban otthonosan mozognak a ládák, gumicsövek között a betonon hullámozó vízszínyen.

— Kell itt a víz, az állandó tisztogatáshoz. Így van az rendjén az élelmiszeriparban — magyarázza a gyártásvezető-helyettes.

— Igen ez így van rendjén, de nem hiszem, hogy rendjén lenne a sok szétszórt paprikahüvely, az ajtókat előtt dombot képző hulladék.

Erre is van magyarázat és már sorolják is, hogy miért célravezető a repahulladék felhalmozása. Nem hagyhatjuk az alumíniumládákban, mert belefagy, s aztán nehéz kiszedni. Úgy vélem, csak szervezés dolga, hogy egyenesen a szemétdöbrökbe borítsák a ládákba. Ezzel higiénikusabb lehetne tenni a gyártást, s talán egészségszerűbb a munkakörülményeket.

A sűrítő üzemszervezésben egy asszony és egy férfi didereg.

— Tessék csak szétnézni — mondják, s mindjárt kérdezőnek is. — Lehet ilyen hidegben dolgozni?

Csodálkozom, hogy itt nem fűtenek, de amikor körülnézek, megtudom, hogy még csak fűtenek. Szóval nem a fűtés a probléma itt, hanem a »szellőztetés«, azért van hideg, mert nyitva tartják a szellőzőablakokat. Az ajtó is tárva-nyitva, mint nyáron a kánikulában. Igazuk van, így nem lehet dolgozni, de miért nem csukják be maguk után az ajtókat, vagy zárják be a szellőzőablakokat?

✕ Túlfűtött »légkör«

Az új TMK-műhelybe vezető irodafolyosón már enyhe levegő fogad. Bent az irodákban pedig már túlfűtött a »légkör«. Ezért hát itt is nyitva az ablak, szellőztetnek. Nem panaszkodnak, mint a sűrítőben, de panaszkodnak viszont a műszaki osztályon.

— Hogyan készülünk fel a tavaszi szezonra, ha a főzélekonyhán április derekáig zakuszkát gyártanak? Nincs másik terem, ahol felkészülhetnénk a borsókonzerválásra. Ebből még baj lesz néhány hónap múlva — fejezik be jóslattal mondandójukat.

Az exportrúra szükség van, s jó dolog az, hogy kinnyúlik a szezon vége, vagyis télen is dolgozik a Szegedi Konzervgyár. Ez öröndetes dolog, de az már kevésbé, hogy borús a hangulat, gondolat telve néznek a szezon elé a műszaki osztályon dolgozók. Azt hiszem, nemcsak a szezon nyújtásával kell többet törődni, hanem az új helyzet adta téli felkészülés módszereinek kidolgozásával is. Mert igazuk van a műszakiaknak: ebből még baj lehet a borsófeldolgozás idején.

Nagy Pál

PISTA

LAPOZGATOM

az új Magyar Irodalmi Lexikon nemrég megjelent első kötetét és szemem egyszercsak megakadt ezen a néven: »Dankó István«. — No — mondom magamban — ismét gonoszkozott a szedőszekrény őrdöge és József helyett István-t fogott, hadd forogjon a sírjában Dankó József, a derék és nagy tudományú pozsonyi nagyprépost (1829—1895), aki nyilván mint érdemes hymnológus szerzett belépőjegyet az Irodalmi Lexikonba.

De mégsem! — hökkölttem vissza, amikor szemem áttévedt a következő oldal első hasábjára, mert arról hibátlanul mosolygott felém a derék főpap, Dankó József neve.

De hát akkor ki lehet ez a »Dankó István?« — »Nótaszerző, író« — olvasom a címszó alatt. Így tehát nem a nagyprépost, hanem a Nótafa foroghat a szegedi őskert mélyén, a művészi sírrel alátámasztva, amelynek márványán »most van a nap lemenőben« és bearanyozza sugaraival a »Dankó Pista« nevet is, mint amellyel a »nótaszerző, író« visszavonhatatlan belépőjegyet szerzett, ha nem is ebbe a legújabb Magyar Irodalmi Lexikonba, hanem a halhatatlanságba. Így olvasható a neve minden nyomtatott kottáján, Ady Endre, Juhász Gyula, Móra Ferenc verseiben, sőt még a szegedi Hungaria Szálló előtti gyönyörű márványszobornak, Margó Ede ihletett alkotásának a talpazatán is, vagy a róla elnevezett szeged-felsővárosi utca tábláin.

VAJON MIÉRT

retusálta Istvánra ezt a meghitt hangzó Pistát a lexikon? Tán csak nem azt a nyárs-polgári szemléletet kívánták rehabilitálni, amely közel harminc esztendővel ezelőtt,

Cikkeink visszhangja

Üjférendezik a múzeum irodalmi kiállítását

Lapunk január 26. számában Pusztuló értékek a szegedi irodalmi múzeumban címmel bíráló cikket közöltünk a Móra Ferenc Múzeum előregedett, elavult irodalmi kiállításáról. A nagy visszhangot kiváltó cikkre választott a Művelődésügyi Minisztérium Múzeumi Főosztálya is. A levélben dr. Lakatos László főosztályvezető-helyettes értesítette szerkesztőségünket: a Múzeumi Főosztály egyetért azzal, hogy a korszerűtlenné vált kiállítást meg kell szüntetni és helyette még ebben az esztendőben új irodalmi kiállítást kell rendezni.

Döme Mihály, a Csongrád megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője levelében hasonlóképpen tájékoztatta szerkesztőségünket. Közölte, hogy az új kiállítást az épület középső két termében helyezik el. A régi kiállítás helyén állandó néprajzi kiállítás létesül. »A magunk részéről szeretnénk — írja a levél — ha az irodalmi és néprajzi kiállítás még a szabadtéri játékok idejére elkészülne. Munkánkkal ezt elősegítjük és szorgalmazzuk.«

„Kérünk egy permetezőt”

Ellátás permetezőszerekből és a gépek alkatrészeiből

Az enyhe idő lassan, de egyre biztosabban rügvet fakszt majd a fákon, bokrokon. Előtte azonban még nagy

munka vár a termelőszövetkezetekre, s a háztáji gazdaságokban is akad bőven tenivaló, mégpedig a permetezés, a gyümölcsösök, különféle növények védelme.

Szegeden és környékén különösen híres, nagy kiterjedésű a gyümölcstermesztés. Ezért rendkívül fontos, hogy a gazdák szorgalma, akarata mellett a kereskedelem időben gondoskodjon permetezőkről, alkatrészekről és permetező növényvédő szerekről.

Permetezőszerekből bő a választék

Szegeden a Kiskereskedelmi Vállalat háztartási és vegyi boltjai foglalkoznak növényvédő szerekek árusításával. A két legkorszerűbb üzlet talán a Bajcsy-Zsilinszky utcai és a Bartók Béla téri önkiszolgáló áruháza. Már így szemre is mindkét helyen bővös a választék a különféle növényvédő, permetezőszerekből. A Bartók Béla téri 3. számú üzletnek külön »megregkamrája« is van, ahol tárolják a jó minőségű kül- és belföldi permetezőszereket.

— Hamarosan meg kell kezdeni a gyümölcsfák permetezését. Kénes permetezés minden évben jó szolgálatot tesz, s ehhez van is elegendő szerünk. Így például kapható szilárd méskénél, Neopál elnevezéssel, s egy kilóból 20 liter permetet lehet készíteni. Sokan használnak gyümölcsfaolajat is, de ez nem ajánlott minden évben, mert árt a fának — tájékoztat az üzlet vezetője. Gondolt a kereskedelem nemcsak a tavaszi, hanem a későbbi permetezésekre is, a raktárban már nagy mennyiségű rezgálic várja a vásárlókat.

A permetezőszerekekkel tehát nincsen probléma, megfelelő az ellátás. Sajnos korántsem ilyen jó a helyzet a permetezőberendezések és az alkatrészek ellátásában.

Még mutatónba sincs

— Kérünk egy permetezőt — szólunk a városi tanács

lének legalább az alsó hátrában előírt összeget meg kell adni.

A helyettesítéssel kapcsolatban fontos még tudni, hogy nem jár helyettesítési díj annak a dolgozónak, aki rendes szabadságán levő dolgozót helyettesít és annak, aki helyettesi minőségben van alkalmazva, tehát már eleve így sorolták be. (Pl. az osztályvezető-helyettes.)

HAVIDÍJAS dolgozót csak a helyettesítés harmincadik napjától illeti meg helyettesítési díj és ha a helyettesítés több alkalommal, de esetenként 30 napnál rövidebb ideig tart, azt nem lehet összeszámítani, tehát havidíjas dolgozónak ilyenkor helyettesítési díj nem jár. Huzamosabb ideig tartó folyamatos helyettesítés esetén, ha a helyettesítés időtartama alatt a helyettesített dolgozó évi rendes szabadságát tölti, akkor az a helyettesítés folyamatosságát nem szakítja meg, csak a szabadság idő alatti helyettesítésért díjazás nem jár.

Tekintettel arra, hogy a korlátozás csak az évi rendes szabadság időtartamára vonatkozik, a rendkívüli, a tanulmányi, a fizetés nélküli és szülési szabadság ideje alatti helyettesítésért — ha annak egyébként is fennállnak a feltételei — a dolgozót megilleti a díjazás.

Dr. K. J.

kereskedelmi osztályának csoportvezetőjével a 10-es Vasműszaki Boltban.

— Sajnos, még mutatóba sem tudok adni — mondja a boltvezető. S a permetező helyett egy levelet tesz az asztalra, amelyet az AGROKER írt február 4-i dátummal. A levélben ez áll:

»A megrendelést permetezőberendezés hiánya miatt nem tudjuk teljesíteni.«

Nem jobb a helyzet alkatrész-ellátásból sem. Az üzletvezető egész cikklistát vesz elő, amely a hiányzó alkatrészeket tartalmazza. A szomorú az, hogy Szegeden ez az egyetlen bolt foglalkozik alkatrész-árusítással, és ha itt sem lehet kapni, hát akkor hol? Pedig az eladók véleménye szerint máris sokan keresik a szórókupakot, az áttétes csavart, a gumigolyókat és gumicsöveket és különböző fontos alkatrészeket.

A másik korszerű vasboltban, az 1-es számú üzletben valamivel jobb a helyzet, itt legalább permetezőt lehet kapni. Örömmel üdvözlőjük, javult a helyzet a tavalyihoz képest. Mindenesetre felkerestük az előbb említett levél feladóját, az AGROKER szegedi kirendeltségét.

Javulás várható

Az AGROKER áruforgalmi előadójának tájékoztatása szerint itt már kedvezőbb a helyzet. Most érkezett több fontos permetezőgép-alkatrész és a napokra jelezték a batériás magasnyomású permetező szállítást is. Megtudtuk, az idén ismét a tiszteletdíj üzem okozta a zökkenőt, mert nem szállított idejében az AGROKER-nek. Gyorsan intézkednek, hogy a most megérkezett alkatrészeket minél előbb kiszállítsák az üzletekbe, ne keressék hiába a vevők. Így tehát remélhető, hogy az idén jobban vizsgázik majd a kereskedelem is permetező- és alkatrészellátásból.

H. M.

Egy per margójára

E lap hasábjain nagy érdeklődést keltett tudósítás jelent meg a minap bizonyos »könnyű lányokról«, s perükéről. Az ilyen frászt ki-ki vérmérséklete, életszemlélete szerint olvassa és értékeli, de az ilyen írást általában mindenki megfigyeli, vitatja; az ilyesmire emlékezni szoktak az újságolvasók.

Érdemes talán kiegészíteni valamivel ezt a bírósági tudósítást, olyasmival, amit nem tud a közvélemény. El valaki ebben a városban, aki bizonyára szintén olvasta a hírt, de nem mosolyogva és nem megbotránkozással, nem cinikusan vagy nem esetleg sajnálkozáva, hanem őszinte megrendüléssel. A dolog története a következő.

Amikor a megjelent tudósításban felsorolt »könnyű lányok« ügyét a büntülőző hatóságok felgöngyölítették, előkerült egy másik név is, olyan név, amely nem szerepel az elítéltek listáján. A név birtokosa valamikor szintén a »könnyű lányok« csoportjához tartozott, de azóta férjhez ment, s e csoporttól elszakadt, mielőtt a bűnök a hatóság tudomására jutottak volna. Amikor a kihallgatására sor került, mindent elismert, s elmondta, hogy mióta férjhez ment rendes, tisztességes életet él. A hatóságok arról is meggyőződtek, hogy a férj mindent tud felesége előéletéről, s arról is, hogy házasságuk valóban kiegyensúlyozott, nyugodt.

E tények ismeretében — bár az illető korábban részt vett a »könnyű lányok« züllött »tevékenységében« — elene mégsem emeltek vádat. Nem emeltek vádat, mert úgy vélték, hogy nincs szükség a törvény, a büntetés nevelőerejére ott, ahol a javulás enélkül is tapasztalható. Úgy vélték, hogy nincs szükség megsegényítésre ott, ahol a természetes szégyenérzet és egy másik ember őszinte szeretete már megmentette a becsületes többség, a társadalom számára a korábbi bűnözőt.

A történetnek itt tulajdonképpen vége van. Csak ennyi kívánczított még az említett per margójára. De ennyi is elég, hogy sok-sok szónoklatnál szebben valljon rendünk, törvénykezésünk humanizmusáról.

Cs. I.

Fejlődik a szovjet szolgáltatóipar

A Szovjetunióban idén az ipari jellegű szolgáltatások terjedelmét több mint 21 százalékkal, jövőre pedig ehhez képest további 17 százalékkal növelik. Idén 18 százalékkal, jövőre pedig további 16,5 százalékkal növelik a nem ipari jellegű szolgáltatások

terjedelmét. A szolgáltatóipari vállalatok fejlesztésére megfelelő beruházásokat irányoztak elő. Tervezték, hogy idén üzembe helyeznek 42 vegy tisztító- és ruhafestő üzemet, 23 gép- és műszerjavító üzemet, 471 szolgáltatóipari kombinátot,